

การประเมินความต้องการจำเป็นการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*
NEEDS ASSESSMENT OF SCHOOL SAFETY DEVELOPMENT UNDER
SAKHON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ฤทธิไกร คิอินทิ, นวพร วรรณทอง, วัลนิกา ฉลากบาง

Rittikrai Kiinti, Nawaphorn Wannathong, Wannika Chalabang

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Sakon Nakhon Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: rittikrai311@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาความต้องการจำเป็นการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 359 คน ที่สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความต้องการจำเป็น การพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนโดยใช้ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 3. กำหนดแนวทางการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนโดยใช้ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNImodified) ในการจัดเรียงลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพที่เป็นจริงของความปลอดภัยในโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ด้านที่มีความต้องการพัฒนาสูงสุด ได้แก่ ด้านสวัสดิศึกษา (PNImodified=0.407) และด้านการจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียน (PNImodified=0.392) 3. แนวทางพัฒนานั้นที่การเสริมสร้างสวัสดิศึกษาและการจัดการปรับปรุงระบบความปลอดภัยในโรงเรียน ข้อเสนอ การพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน ควรมุ่งเน้นการจัดการบริการความปลอดภัยและเสริมสร้างระบบสวัสดิการนักเรียน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ความปลอดภัยในโรงเรียน; สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ; สวัสดิศึกษา; การประเมินความต้องการจำเป็น

Abstract

This research article aims to: 1. examine the essential needs for developing safety in schools under the jurisdiction of the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2 through a quantitative assessment approach; the sample consisted of 359 school administrators and teachers selected using multi-stage sampling; the research instrument was a five-point Likert scale questionnaire; 2. analyze the levels of needs for school safety development using mean and standard deviation; and 3. formulate strategic guidelines for improving school safety based on the prioritization of identified needs, utilizing the Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The research findings were as follows. 1. The current state of school safety was found to be at a high level overall, while the desired state of school safety was at the highest level overall. 2. The area with the highest development need was student welfare (PNI_{modified}=0.407), followed by the provision of safety services in schools (PNI_{modified}=0.392). 3. The proposed development approach focuses on enhancing student welfare and improving the school safety service system. Conclusion: The development of school safety should emphasize the provision of safety services and the enhancement of student welfare systems to create a safe and effective learning environment.

Keywords: School Safety; Physical Environment; Health Education; Needs Assessment

บทนำ

ความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึงสภาพแวดล้อมทั้งในด้านทางกายภาพและทางสังคมที่นักเรียน และครู มีชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สบายใจ ไม่เสี่ยงภัย มีการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และสวัสดิศึกษา เพื่อให้นักเรียนครูและผู้บริหารมีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ มีการเตรียมแนวทางป้องกันภัยไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้องเพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ทั้งในห้องเรียน บริเวณโรงเรียนรวมทั้งการเดินทาง ไป-กลับ จากบ้านและโรงเรียนอย่างปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับ Mubita (2021) ความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่มีความปลอดภัยให้แก่นักเรียน เริ่มตั้งแต่การเดินทางไป-กลับโรงเรียนและบ้าน ที่ครอบคลุมความปลอดภัยจากอันตรายทุกประเภท

เช่น การใช้ความรุนแรง การกลั่นแกล้งในโรงเรียน ปัญหาภาวะทางจิตใจของครูและนักเรียน ภัยธรรมชาติ หรือภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น เหตุเพลิงไหม้ และการเดินทาง ความปลอดภัยในโรงเรียน เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา การเรียนรู้ถึงภัยและอันตรายต่าง ๆ ที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการจัดบริการและประสบการณ์ เรียนรู้วิธีการรักษาความปลอดภัย และป้องกันตนเองให้เกิดอันตราย และสร้างปลูกฝังนิสัยเด็กให้รักษาความปลอดภัยได้ด้วยตนเอง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุและเพื่อลดความสูญเสีย ที่เป็นผลมาจากการมาตรการด้านความปลอดภัย สุขอนามัย และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และมีการเตรียมป้องกันไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้องและครอบคลุม ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองมีความไว้วางใจและความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนจะได้รับความรู้ ความเจริญงอกงามทางสติปัญญา อารมณ์ และความปลอดภัย Jaworowski (2003) กล่าวว่า ความปลอดภัยของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเห็นได้ว่าความปลอดภัยของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างมีความสุข ได้รับการปกป้องคุ้มครองให้มีความปลอดภัย สถานศึกษาที่มีความปลอดภัยผู้ปกครองจะให้ความไว้วางใจและความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนจะได้รับความรู้ ความเจริญงอกงามทางสติปัญญา อารมณ์ อย่างอบอุ่นและปลอดภัย

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยสร้างชาติและพัฒนาประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดี ทำให้เด็กและเยาวชน เสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยทั้งด้านการดำรงชีวิตและคุณภาพชีวิต (ภัทริกา วงศ์อนันต์นันท, 2557) ประเทศไทยหรือโรงเรียน มีการวางรากฐานในการพัฒนาชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่ในวัยเรียนด้วยการศึกษา เพื่อการพัฒนาแก้ไขปัญหานักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง กำหนดให้มีการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ความปลอดภัยในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนา ทักษะความรู้ ความสามารถในการสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่ในโรงเรียน การทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยโรงเรียนต้องบริหารจัดการเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน ทั้งภัยที่อาจเกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ อุบัติเหตุ การถูกละเมิดสิทธิ หรือจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) หลายปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์เกี่ยวกับความรุนแรงต่อชีวิตของนักเรียน ครู บุคลากร และทรัพย์สินของทางราชการ เช่น ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ โดยมีสถานการณ์ที่มีบุคคลภายนอกนำอาวุธปืนเข้าไปกราดยิงเด็กที่ศูนย์เด็กเล็กที่จังหวัดหนองบัวลำภู ภัยที่เกิด

จากอุบัติเหตุ กรณีเกิดเหตุการณ์พื้นอาคารเรียนไม้เก่าถล่ม ที่จังหวัดชลบุรี (มติชนออนไลน์, 2565) จากเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยและภัยต่าง ๆ ส่งผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน ด้านการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียน ดังนั้นทางโรงเรียนและครู ควรมีมาตรการในระบบดูแลช่วยเหลือจัดเตรียมดูแลและปกป้องให้เกิดความปลอดภัย ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการเรียนรู้ กับผู้เรียนมากที่สุด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีเขตพื้นที่บริการทั้งหมด 7 อำเภอ ซึ่งแต่ละอำเภอมีลักษณะบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้ภัยที่อาจเกิดขึ้นมีความแตกต่างกัน ผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญในการกำหนดนโยบาย และแผนการพัฒนาความปลอดภัยทั้งในด้าน ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ อุบัติเหตุ การถูกละเมิดสิทธิ ผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ แต่เนื่องจากความหลากหลายของภัยที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทราบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ และให้เป็นไปตามกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556)

จากสภาพปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียน ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบประเด็นหลัก แนวทางการพัฒนา ความปลอดภัยในโรงเรียน ควรมุ่งเน้นการ จัดบริการความปลอดภัยและเสริมสร้างระบบสวัสดิการนักเรียน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน
2. วิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความปลอดภัย
3. กำหนดแนวทางการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

โดยเลือกใช้ PNImodified ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index) ด้วยสูตร (PNImodified) = (I-D) / DI หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน D หมายถึง สภาพที่เป็นจริงของความปลอดภัยในโรงเรียน กระบวนการที่เป็นระบบในการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นจริง แล้วจัดเรียงลำดับความสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจ วางแผน และเพื่อแก้ปัญหาได้ตรงความต้องการที่แท้จริง หรือใกล้ความเป็นจริงมากที่สุด จากนั้นจึงทำการประเมินและจัดเรียงลำดับความสำคัญ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการตัดสินใจในการวางแผนแก้ไขปัญหา การดำเนินงานให้ตรงกับสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 3,246 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 255 คน ครู จำนวน 2,991 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 359 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน และครู จำนวน 283 คน

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกใช้การแบบเจาะจง เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู วิทยฐานะชำนาญพิเศษ จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ แบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน โดยการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้ 1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ผู้วิจัยนำร่างข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน 3. นำเสนอ แบบสอบถาม ต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา 4. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับ นิยามศัพท์เฉพาะ คัดข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่ นำแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูจำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตราชการในการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนและครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและหนังสือราชการขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยในหนังสือราชการจะมี QR code แบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างสามารถตอบแบบออนไลน์ จำนวน 359 ฉบับ ได้รับคืน 359 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้รับไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งแบบสอบถามทุกฉบับมีความสมบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการ ดังนี้ 1. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นความปลอดภัยในโรงเรียน คำนวณค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยระยะนี้ ได้แก่ 1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. สถิติที่ใช้จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ได้แก่ ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index (PNImodified) ด้วยสูตร $PNImodified = (I - D) / D$

ผลการวิจัย

1. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดย สภาพที่เป็นจริงของความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ อาคารสถานที่ ($\bar{X}=3.71$, S.D.=0.86) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมทางสังคม ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.86) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}=3.66$, S.D.=0.80) การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.88) และ สวัสดิศึกษา ($\bar{X}=3.52$, S.D.=0.89) ตามลำดับ และสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.95$, S.D.=0.00) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน

พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ อาคารสถานที่ ($\bar{X}=4.96$, $S.D.=0.18$) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมทางสังคม ($\bar{X}=4.96$, $S.D.=0.21$) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}=4.95$, $S.D.=0.18$) การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ($\bar{X}=4.95$, $S.D.=0.18$) และสวัสดิศึกษา ($\bar{X}=4.95$, $S.D.=0.22$) ตามลำดับ

2. ระดับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นภาพรวมเท่ากับ 0.367 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) มากไปน้อย ได้แก่ ด้านสวัสดิศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.407 ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.392 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.352 ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.347 ด้านอาคารสถานที่ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.336 ตามลำดับ โดยด้านที่มีค่า PNI สูงกว่า PNI รวม มี 2 ด้าน คือ ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษา

3. แนวทางการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านสวัสดิศึกษา มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.80$, $S.D.=0.20$) และความเป็นไปได้ ($\bar{X}=4.74$, $S.D.=0.33$) ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.80$, $S.D.=0.36$) และความเป็นไปได้ ($\bar{X}=4.80$, $S.D.=0.36$) ในระดับมากที่สุด และแนวทางการพัฒนา ความปลอดภัยในโรงเรียนในภาพรวมทั้ง 2 ด้าน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

3.1 แนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการพัฒนาความปลอดภัยด้านสวัสดิศึกษา ประกอบด้วย 1. ครูจัดทำแผนการฝึกอบรมประจำปีหรือรายภาคเรียน โดยมีตารางการอบรมที่ชัดเจน ครอบคลุม และเน้นทักษะการใช้อุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เครื่องตรวจจับควันไฟ ถังดับเพลิง อุปกรณ์แจ้งเหตุฉุกเฉิน 2. ครูและบุคลากรรู้สึกมีส่วนร่วมผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหรือการจำลองสถานการณ์ ทำให้ทุกคนได้รับประสบการณ์ตรงและเข้าใจวิธีการใช้อุปกรณ์รักษาความปลอดภัยได้ดียิ่งขึ้น 3. ผู้บริหารโรงเรียนมีการอบรมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัว ข้อมูลหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้ครู และบุคลากรเข้าใจถึงความสำคัญและวิธีการปฏิบัติในการรักษาความเป็นส่วนตัวของนักเรียนและบุคลากร

3.2 แนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนประกอบด้วย 1. ผู้บริหารโรงเรียน

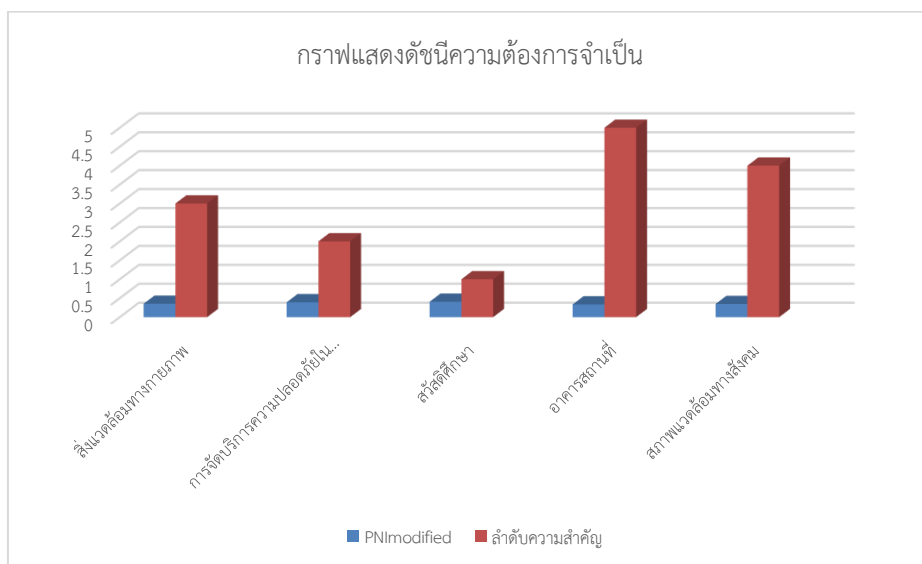
กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับรถรับ-ส่ง เช่น การตรวจสอบสภาพรถก่อนให้บริการทุกวัน ความพร้อมของอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น ถังดับเพลิง เข็มขัดนิรภัย และระบบล็อกประตู รวมถึงการติดตั้งระบบ GPS และกล้องวงจรปิดในรถ 2. ผู้บริหารโรงเรียนจัดประชุมประจำเดือนเพื่อประเมินและปรับปรุงระบบการรับ-ส่งนักเรียน โดยรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และพนักงานขับรถ เพื่อพัฒนามาตรการที่ตอบสนองต่อความต้องการและเพิ่มความปลอดภัยให้สูงสุด 3. ผู้บริหารโรงเรียนจัดอบรมให้ครูและบุคลากรทราบถึงวิธีการใช้อุปกรณ์ดับเพลิง รวมถึงการสอนให้มีความรู้พื้นฐานด้านการรับมือกับเหตุการณ์ไฟไหม้ เช่น วิธีใช้ถังดับเพลิง วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และขั้นตอนการอพยพนักเรียน

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ความปลอดภัยในโรงเรียน	PNI _{modified}	ลำดับ ความสำคัญ	ค่า PNI สูง กว่าค่า PNI รวม	สรุปผล
1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	0.353	3	น้อยกว่า	ไม่พัฒนา
2. การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน	0.392	2	สูงกว่า	ควรพัฒนา
3. สวัสดิศึกษา	0.407	1	สูงกว่า	ควรพัฒนา
4. อาคารสถานที่	0.335	5	น้อยกว่า	ไม่พัฒนา
5. สภาพแวดล้อมทางสังคม	0.347	4	น้อยกว่า	ไม่พัฒนา
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	0.367	-	-	-

จากตารางพบว่าความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) รายด้าน พบว่า ด้านสวัสดิศึกษา มีค่าดัชนีของความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.407 และด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีค่าดัชนีของความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.392 เป็นด้านที่มีค่า PNI_{modified} สูงกว่า PNI_{modified} ในภาพรวม นำไปกำหนดแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนต่อไป

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านสวัสดิศึกษา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และแนวทางการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนในภาพรวมทั้ง 2 ด้าน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กราฟแสดงดัชนีความต้องการจำเป็น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า สภาพที่เป็นจริงของความปลอดภัยในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสุขิรา ใจห้วง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ใน 3 ด้านโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาการจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2. ผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็น การพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในภาพรวมพบว่า ความปลอดภัยในโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.367 โดยด้านที่มีค่า PNImodified สูงกว่า PNImodified รวม มี 2 ด้าน คือ ด้านสวัสดิศึกษา และด้านการจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านสวัสดิศึกษา ซึ่งเป็นด้านที่ควรพัฒนาสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับด้านความปลอดภัยและกระบวนการทางการศึกษาที่เป็นการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ยังมีไม่มากพอที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนทั้งด้านความรู้ทัศนคติ ทักษะ การกระทำและนิสัยขาดการเตรียมความพร้อม ความรู้การป้องกันอุบัติเหตุและการบาดเจ็บ รวมถึงความปลอดภัยเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวของบุคคล และความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นซึ่งต้องหาวิธีการป้องกันและช่วยเหลือตนเองได้อย่างเท่าทันเหตุการณ์ในขณะนั้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานตามมาตรการ แนวทางการป้องกัน การเตรียมความพร้อม ทั้งในด้านระบบการเฝ้าระวัง ความเสี่ยงต่อความ การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเสี่ยง แล้วนำข้อมูลทั้งสามมาวิเคราะห์ ความเสี่ยง วางแผนการดำเนินงาน ซึ่งได้มีแนวทางและมาตรการป้องกันและแก้ไข เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนปฏิบัติตาม มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ด้านสัตว์มีพิษ และแก้ไขด้านผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางสังคมและความไม่สงบ

2.2 ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นด้านที่ควรพัฒนาสูงเป็นอันดับที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีทรัพยากรที่จำกัดงบประมาณและอุปกรณ์ความปลอดภัยไม่เพียงพอ รวมถึงขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญและการดูแลอย่างต่อเนื่อง ขาดการอบรมและความรู้ ครู บุคลากร และนักเรียนขาดความเข้าใจในมาตรการความปลอดภัยและไม่มีการฝึกซ้อมเหตุฉุกเฉินที่เพียงพอ ไม่มีแผนการจัดการความปลอดภัยที่ชัดเจน รวมไปถึงข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ขาดระบบแจ้งเตือนและการสื่อสารที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องพัฒนาแผนงานที่เป็นระบบ ฝึกอบรมบุคลากรและนักเรียน รวมถึงสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับปัญญชิตา สมบัติเพิ่ม และจำเนียร พลหาญ (2565) ได้กล่าวว่า การจัดบริการความปลอดภัยว่า เป็นการจัดการของโรงเรียนให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยในแต่ละกิจกรรมรวมทั้งกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านความปลอดภัย กำหนดมาตรการให้มีครูดูแลความปลอดภัยและมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยการป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียน

3. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านสวัสดิศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนมีหลายวิธี เช่น ครูจัดทำแผนการฝึกอบรมประจำปีหรือรายภาคเรียน โดยมีตารางการอบรมที่ชัดเจน ครอบคลุม และเน้นทักษะการใช้อุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เครื่องตรวจจับควันไฟ ถังดับเพลิง อุปกรณ์แจ้งเหตุฉุกเฉิน ครูและบุคลากรรู้สึกมีส่วนร่วมผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหรือการจำลองสถานการณ์ ทำให้ทุกคนได้รับประสบการณ์ตรงและเข้าใจวิธีการใช้อุปกรณ์รักษาความปลอดภัยได้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนมีการอบรมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาความปลอดภัยรอบด้านโรงเรียนซึ่งอยู่ภายใต้นโยบายและการปฏิบัติด้านการศึกษามีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการภัยพิบัติความปลอดภัยใน ระดับสากลระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัด และระดับพื้นที่ รวมทั้งในโรงเรียน รวมถึงการวางแผนความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียนคือการประเมินจัดทำประเมิน ความเสี่ยงแบบภัยหลายชนิด มีการดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาการช่วยเหลือเยียวยา พันฟู และกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน การปลุกฝังและการปราบปราม ความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า แนวทางพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนมีหลายวิธี เช่น ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับรถรับ-ส่ง เช่น การตรวจสอบสภาพรถก่อนให้บริการทุกวัน ความพร้อมของอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น ถังดับเพลิง เข็มขัดนิรภัย และระบบล็อกประตู รวมถึงการติดตั้งระบบ GPS และกล้องวงจรปิดในรถ ผู้บริหารโรงเรียนจัดประชุมประจำเดือนเพื่อประเมินและปรับปรุงระบบการรับ-ส่งนักเรียน เพื่อพัฒนามาตรการที่ตอบสนองต่อความต้องการและเพิ่มความปลอดภัยให้สูงสุด และขั้นตอนการอพยพนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจัดฝึกซ้อมการหนีไฟอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณ สิมิต และเจริญวิญญูสมพงษ์ธรรม (2565) กล่าวว่า แนวทางการจัดการความปลอดภัย ด้านบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีการปรับปรุงรถตู้โรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกในการรับ-ส่งนักเรียนให้มีความปลอดภัยน่าเชื่อถือสร้างมาตรฐานในโรงเรียนสู่ระดับสากลในการส่งเสริมสุขภาพหรือลดอันตรายในโรงเรียนและปรับปรุงสนามกีฬาให้มีความปลอดภัยเหมาะสมสำหรับการออกกำลังกาย ช่วยกันดูแลอาคารเรียนและห้องเรียนให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ

องค์ความรู้จากการวิจัย

1. ทราบถึงความต้องการจำเป็นการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อที่ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูสามารถนำองค์ประกอบไปใช้ในการตรวจสอบและกำหนดเกณฑ์ความปลอดภัยในโรงเรียนได้
2. ทราบถึงแนวทางพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกนโยบายด้านความปลอดภัยในโรงเรียน อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนให้โรงเรียนในสังกัดทุกแห่งดำเนินการ สอดคล้องกัน
2. จัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยในสถานศึกษาในทุกระดับ ทั้งในระดับเขตพื้นที่ และระดับโรงเรียน เพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัย

3. จัดสรรงบประมาณเฉพาะกิจสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยในโรงเรียน เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด ประตูล็อกความปลอดภัย และระบบแจ้งเตือนภัย

4. บรรจุประเด็นความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการมีทิศทางและความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู นักเรียน และบุคลากรด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เช่น การซ้อมแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

2. ควรมีการประเมินจุดเสี่ยงภายในโรงเรียนและปรับปรุงจุดเสี่ยงให้ปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เช่น บันได รั้วโรงเรียน ทางเดิน ห้องน้ำ

3. จัดตั้งระบบแจ้งเหตุหรือร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาด้านความปลอดภัยที่สะดวกและรวดเร็ว เช่น กล้องรับความคิดเห็น สายด่วนภายในโรงเรียน

4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน เช่น การจัดเวรยามอาสา หรือเครือข่ายผู้ปกครองช่วยดูแลบริเวณหน้าโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำด้านที่หาแนวทางพัฒนา คือ ด้านสวัสดิศึกษา และด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนมาวิจัย เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการใช้สวัสดิศึกษา และการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน หรือในบริบทพื้นที่ที่ต่างกันออกไป

3. ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นการพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนในเขตเมือง และชนบท

4. ควรนำองค์ประกอบของความปลอดภัยในโรงเรียนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมาศึกษาหรือพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จิระศักดิ์ สิมิต และเจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม. (2565). สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการความปลอดภัยของนักเรียนโรงเรียนไผ่ใหญ่ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย*, 4(8), 66-75.

- ปัญญาธิตา สมบัติเพิ่ม และจำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลันธุ์ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภัทริกา วงศ์อนันต์นนท์. (2557). พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชน (Excessive Internet Usage Behavioral in Adolescents). *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15(2), 173-178.
- มติชนออนไลน์. (2565). กรณีเกิดเหตุการณ์พ่นอากาศเรียนไม้เก่าถล่ม ที่โรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอนครชัยศรี จังหวัดชลบุรี ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2566. สืบค้น 19 มกราคม 2567, จาก <https://shorturl.asia/Q5BqX>
- _____. (2565). มีบุคคลภายนอกนำอาวุธปืนเข้าไปกราดยิงเด็กที่ศูนย์เด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลอุทัยสวรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภูในวันที่ 6 ตุลาคม 2565. สืบค้น 19 มกราคม 2567, จาก <https://shorturl.asia/FOqKD>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *การดำเนินงานตามมาตรการแนวทางการป้องกันและการเตรียมความพร้อม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2556). *คู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2564). *คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุชีรา ไฉหวัง. (2560). *การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Jaworowski, H. L. (2003). *The relationship of organizational health and school safety to student achievement*. USA: College of William & Mary.
- Mubita, K. (2021). Understanding school safety and security: Conceptualization and Definitions. *Journal of Lexicography and Terminology*, 5(1), 76-86.